

CEDIS info

Bilten Crnogorskog elektrodistributivnog sistema • Broj 17 • Podgorica • Septembar • 2019.

REGION 2

DV "Lutovo" u novom ruhu

Str. 6.

REGION 7

Dobro iskorišćena remontna sezona

Str. 8.

Tim za internu reviziju

U funkciji uvećanja vrijednosti kompanije

Str.17.

Sportski susreti zaposlenih CEDIS-a i EPCG

Tradicija druženja i zajedništva

Str.25.

Drage kolege,

Usvojili smo Etički kodeks kojim u skladu sa najvišim standardima profesionalne etike i dobre poslovne prakse uređujemo etička načela i pravila dobrog ponašanja zaposlenih.

CEDIS ima posebnu obavezu da poštuje etičke principe i načela poslovnog ponašanja i poslovne kulture jer obavlja djelatnost od opšteg interesa. Etički kodeks je izraz kulture naše kompanije koja ima dugogodišnju tradiciju, to je naš kompas u kojem su sabrani profesionalni etički principi koji ukazuju na ciljeve koje svaki zaposleni u obavljanju svog posla treba da ostvaruje i dijeli sa svojim kolegama. Od najveće je važnosti da se ovi principi slijede u svakodnevnom radu, jer smo mi kompanija koja je predana poslovanju u skladu sa svim primjenljivim zakonima i najvišim standardima poslovne etike.

Kodeks se odnosi na sve zaposlene i sva lica koja su angažovana u CEDIS-u po bilo kom drugom osnovu. Načela modernog poslovanja i poslovne kulture koja su u ovom Kodeksu pobrojana i koja daju jasne preporuke za donošenje etički izbalansiranih odluka u različitim situacijama, treba da doprinesu poslovnom uspjehu i ukupnoj reputaciji Kompanije. Zato od svakog člana CEDIS tima očekujemo da svoje profesionalne aktivnosti izvodi u skladu sa zakonom i sa principima i pravilima ovog Kodeksa i da djeluje u granicama svojih ovlaštenja i odgovornosti. Da bude posvećen i odgovoran za rezultate koje ostvaruje, da njeguje atmosferu uzajamnog uvažavanja i tolerancije, da bude savjesan i kolegijalan u odnosu sa ostalim zaposlenima i da svojim radom i ponašanjem doprinosi efikasnom funkcionisanju sistema. Postupanje koje je u suprotnosti sa pravilima Etičkog kodeksa može značajno ugroziti ugled CEDIS-a i narušiti povjerenje javnosti. Stoga ne može biti slučajeva nepoštovanja tih pravila bez ozbiljnih posljedica za svakog pojedinca, nezavisno od njegove pozicije, odnosno radnog mjesta. Naš zajednički interes i cilj je očuvanje i jačanje vrijednosti etičnog postupanja prilikom obavljanja poslovnih procesa i saradnje s našim partnerima, te zaštita temeljnih vrijednosti utvrđenih ovim Kodeksom.

Pred svima nama je prilika i svi smo pozvani da, slijedeći pravila utvrđena ovim Kodeksom, doprinosimo jačanju naših vrijednosti i podizanju opšteg nivoa poslovanja. Vjerujem da tu priliku nećemo propustiti i oslanjam se na zaposlene da će savjesno i temeljno prosuđivati o tome šta je ispravno u svakoj situaciji, jer se kultura integriteta i etike gradi godinama, a potreban je samo trenutak da se uruši. Dobar imidž i povjerenje poslovnih partnera predstavlja resurs Kompanije, a ovaj Kodeks će pomoći da se on štiti, čuva i uvećava. Potrudimo se da bude dostupan svima na koje se odnosi kako bi se upoznali sa njegovim sadržajem.

Formirana i Komisija za etička pitanja

Nakon usvajanja Etičkog kodeksa od strane Odbora direktora CEDIS-a, ovo tijelo donijelo je 05. septembra i Odluku o formiranju Komisije za etička pitanja koja ima zadatak da prati poštovanje etičkih principa i postupanje po prijavama o povredi Etičkog kodeksa. U njihovoj nadležnosti je i davanje savjeta, odnosno odgovora na pitanja i iskazane dileme koje se Komisiji mogu uputiti

na e-mail adresu etika@cedis.me ili dostaviti putem pošte na adresu: *Ivana Milutinovića br.12. Podgorica*, sa naznakom Za Komisiju za etička pitanja. Predsjednik Komisije za etička pitanja je **Bego Begu**, menadžer integriteta u CEDIS-u, a članovi **Darko Milutinović**, koordinator za pravne poslove i **Rada Rabrenović**, koordinator za ljudske resurse.

Projekat revitalizacije SN i NN mreže

Intenzivni radovi na četiri objekta

Do sredine septembra ove godine u okviru Projekta revitalizacije SN i NN mreže izvedeni su radovi u vrijednosti od 1,8 miliona eura. Trenutno su u toku aktivnosti na dalekovodima „Grahovo“ u Nikšiću, „Bijela“ u Šavniku, „Gubavač“ u Bijelom Polju i „Dolac“ u Beranama, kao i na stubnim trafostanicama na tim vodovima, a radovi se izvode i na pripadajućim niskonaponskim mrežama dalekovoda „Bijela“.

Na DV „Gubavač“ do sada je zamijenjeno 360 dalekovodnih stubova, na dalekovodu „Dolac“ zamijenjena su 324 stuba i prosječno oko 62.000m² trase ispod ovog voda, a na DV „Grahovo“ ugrađena su 263 nova stuba i prosječno rastinje na oko 90.000 m² trase. Takođe su zamijenjena i 343 dalekovodna stuba i 260 stubova niskonaponske mreže na DV „Bijela“.

Revitalizacija DV „Gubavač“

Ivan Brajović, šef Centra za održavanje 10kV mreže, kaže da će se planirani radovi na dalekovodu „Bijela“ završiti do sredine oktobra, a otpočeli su pripremni i građevinski radovi, kao i sječa rastinja na niskonapopnskim mrežama koje pripadaju dalekovodu „Grahovo“. Ovih dana pripremni i građevinski radovi, kao i sječa rastinja na trasama vodova počće i na preostala dva dalekovoda.

-Ukupna vrijednost dosadašnjih radova iznosi 1,8 miliona eura. Predstoje intenzivni radovi na sva četiri objekta u narednom periodu kako bi se dostigla planirana dinamika iz Okvirnog sporazuma koji podrazumijeva realizaciju aktivnosti u vrijednosti od 22,4 miliona eura u ovoj i narednoj godini – kaže Brajović.

Još četiri miliona u srednjenaponsku mrežu

U CEDIS-u je, prema riječima **Ivana Brajovića**, počela realizacija još jednog Projekta revitalizacije SN mreže, vrijednog četiri miliona eura.

-Zaključen je Okvirni sporazum na dvije godine, a u prvoj godini realizovaće se aktivnosti u vrijednosti od milion i 892 hiljade eura. Već je formiran Tim za implementaciju projekta, izrađene su sve procedure i uputstva koja su usaglašena i potpisana sa Konzorcijumom kojeg čine „Mezon“-Danilovgrad, „Elektro Team“-Budva i „Ramel“-Nikšić. Takodje su imenovani inspektori i lica, odgovorna za vršenje manipulacija – navodi Brajović i dodaje da su odabrana tri dalekovoda koji će se prvi revitalizovati. Riječ je o DV „Vrela“ koji se napaja iz TS 35/10 kV „Stari Obod“ na Cetinja, DV „Mavrijan“ koji se napaja iz TS 35/10 kV „Grad“ u Ulcinju i DV „Krivošije“ koji se napaja iz TS 35/10 kV „Risan“ u Risnu. Preko ovih vodova električnom energijom se snabdijeva ukupno oko 1.750 korisnika, a odabrani su na osnovu broja ispada i iskustva zaposlenih na njihovom održavanju.

-U toku je obilazak dalekovoda, snimanje i donošenje tehničkih rješenja za sva tri objekta. Nakon toga počće radovi na revitalizaciji koji će se moći izvoditi i zimom kada je na sjeveru smanjen intenzitet re-

dovnih aktivnosti na održavanju mreže – saopštava Brajović.

Plan održavanja: Revitalizuje se 16 dalekovoda 10kV

I Planom održavanja za 2019. godinu predviđena je revitalizacija 16 dalekovoda 10kV, ukupne dužine oko 335 km, a do sada je revitalizovano 63,21 odsto, odnosno 217 km 10 kilovoltne mreže. Naime, od planiranih 1.504 stuba zamijenjeno je 1.106 ili 73,54 odsto, a revitalizovano je i 19 stubnih trafostanica na ovim dalekovodima

Novi čelično-rešetkasti stub na DV „Timar“

i zamijenjena 1.083 stuba na niskonaponskim mrežama koje pripadaju tim objektima.

U Regionu 1 revitalizuju se dalekovodi „Lipova Ravan“ u Nikšiću sa pripadajućim stubnim trafostanicama i NN mrežama i „Miljkovac“ i „Babići“ u Pivi, kao i NN mreže „Miljanići“ i „Petrovići“ u Vilusima. Region 2 akcenat je stavio na dalekovode „Lutovo“ (sa pripadajućim STS i NN mrežama) u Podgorici, „Cetinje“ i „Meterizi“ na Cetinju i „Radio predajnik“ i „Mataguži“ u Golubovcima, a obnavljaju se i NN mreže „Bajramovica“ na Cetinju i „Draževina“ u Podgorici. U Regionu 3 remontuje se DV „Luge“ sa pripadajućim STS i NN mrežama u Beranama, kao i niskonaponske mreže „Bašča“ u Rožajima i „Grnčar“ u Gusinju. Na primorju u fokusu službi održavanja su DV „Šas“ (sa pripadajućim STS i NN mrežama) u Ulcinju, DV „Kameno“ (sa pripadajućim STS i NN mrežama) u Herceg Novom i DV „Gornji Morinj“ u Kotoru.

Zaposleni u održavanju Regiona 6 angažovani su na revitalizaciji DV „Skrbuša“ u Kolašinu sa pripadajućim STS i NN mrežama, a u Regionu 7 remontuju se DV „Komini“ u Pljevljima sa pripadajućim STS i NN mrežama i DV „Timar“ u Šavniku. U gradu ispod Ljubišnje obnavlja se i NN mreža „Otilovići“ na kojoj je do sada zamijenjeno 55 stubova.

Radovi na DV „Lipova ravan“

Zaključno sa 31. avgustom u održavanje navedenih objekata uloženo je, kazao je Brajović, blizu milion eura, dok je kroz tekuće i havarijsko održavanje, kao i po zahtjevima korisnika investirano još 1,7 miliona eura.

**ENERGIJA
U SRCU**

CEDIS
Crnogorski elektrodistributivni sistem

REGION 2

DV „Lutovo“ u novom ruhu

U Regionu 2 trenutno je u toku revitalizacija 10 kilovoltnog dalekovoda „Lutovo“ sa kojeg se napajaju korisnici sa područja Bratonožića.

Do sada je zamijenjeno 26 dotrajalih drvenih stubova, a na svim čelično-rešetkastim stubovima postojeći keramički izolatori zamijenjeni su silikonskim. Takođe su sanirana sva uočena oštećenja užeta i izvršeno potkrešivanje rastinja i drveća u trasi dalekovoda. U sklopu rekonstrukcije ovog vazdušnog voda izvršeno je i farbanje svih čelično-rešetkastih stubova i stubova za stubne trafostanice.

Dionice na kojima se odvijaju radovi nalaze se na izrazi-

to nepristupačnom terenu s vrlo nepovoljnim vremenskim uslovima, a na 22 kilometra trase raspoređeno je 305 dalekovodnih stubova.

Nikola Živković, šef Službe održavanja Regiona 2, kaže da su na DV „Lutovo“ ugrađena i četiri rastavljača u cilju što lakšeg otklanjanja kvarova i smanjenja trajanja prekida u napajanju električnom energijom.

-Riječ je o vazdušnom vodu koji je cijelom dužinom na izuzetno nepristupačnom terenu, pa su intervencije na tom objektu otežane i ljeti, a kamoli zimi. Dovoljno je reći da dio trase DV Lutovo prolazi kanjonom Male rijeke, pa su u kišnom periodu kad nadodje voda, interven-

cije na tim dionicama gotovo nemoguće. Naši monter i su i u takvim slučajevima intervenisali na ovom obrjktu, što je pravi podvig – navodi Živković.

Prema njegovim riječima, na toj trasi ima 98 čelično-rešetkastih nosnih stubova, 41 čelično-rešetkasti zatezni i 18 čelično-rešetkastih portalnih stubova, kao i 148 drvenih (113 nosnih, 23 A stuba i 12 portalnih) stubova. U prethodnom periodu nastojali su da revitalizuju cijeli vod u cilju što lakšeg održavanja ovog vrlo kompleksnog objekta i što manjeg broja prekida u napajanju korisnika. -U planu je da se do kraja godine rekonstruišu i sve pripadajuće niskonaponske mreže, što podrazumijeva zamjenu dotrajalih drvenih stubova i ugradnju armirano-betonskih gdje je to moguće, kao i zamjenu Al Fe užeta samonosivim kablovskim snopom. To će znatno popraviti pouzdanost snabdijevanja ovog razuđenog područja. Pored toga, detaljno su rekonstruisane stubne TS "Lutovo" i "Orah", a zamijenjeni su dotrajali i nepouzdati elementi i na ostalim trafostanicama na ovoj trasi – kazao je Živković.

Kolege velikog srca

Na jedva pristupačnoj trasi dalekovoda „Lutovo“ zatekli smo sredinom septembra montere Božidara Mihailovića, Igora Petrića i Radoja Bubanju, kao i vodećeg električara Dragana Perišića. Ovi vješti operativci uprkos surovog terena na kojem je dalekovod pozicioniran, grabili su da obave što više posla prije mraka. Sa nama je i šef Nikola Živković koji kaže da su to odlični radnici koji su u više prilika pomjerali granice svojih mogućnosti.

-Nije nam prvi put da radimo na ovako negostoljubivom terenu i da sa stuba gledamo u provaliju. Navikli smo a i lakše nam pada da se uhvatimo u koštac sa ovim kada znamo da sad radimo da bi nam zimus bilo lakše. Zamislite koliko je teško intervenisati ovdje kada je loše vrijeme i kad dođe do havarije. Zato nas raduje što se revitalizuje cijeli dalekovod jer to znači manje kvarova i prekida u napajanju – kazali su nam naše kolege golemog srca.

REGION 7

Dobro iskorišćena remontna sezona

Lijepo vrijeme u prethodnom periodu zaposleni u Službi održavanja Regiona 7 iskoristili su da intenziviraju aktivnosti na revitalizaciji 10 kV dalekovoda „Komini“ u Pljevljima i „Timar“ u Šavniku. U sklopu ove investicije radi se i revitalizacija pripadajućih niskonaponskih mreža na 10 trafo reona, kao i revitalizacija 12 stubnih trafostanica naponskog nivoa 10/0,4kV. Riječ je o veoma obimnom poslu, s obzirom da je dužina trase pljevaljskog dalekovoda preko 20 kilometara, a žabljačkog oko 12 kilometara.

Šef Službe održavanja, **Veselin Živković**, kaže da se vodilo računa da se u gradskom i prigradskom području Žabljaka izvode samo neophodni radovi na otklanjanju manjih kvarova na distributivnoj mreži, a planirane aktivnosti svedene su na minimum radi kontinuiranog i redovnog napajanja tog područja tokom ljetnje turističke sezone u kojoj se broj turista posljednjih godina znatno povećao.

-Na kraju sezone možemo reći da je snabdijevanje električnom energijom bilo kvalitetno i pouzdano, bez ijednog dužeg prekida u napajanju. Odmah po završetku sezone počeli smo sa remontom 10 kV dalekovoda „Štuoc“ na kojem se mijenjaju dotrajali stubovi i ovjesna oprema i raskresuje rastinje u trasi ovog objekta. Trenutno se izvode radovi i na nekoliko niskonaponskih mreža (Ivan Do, Kovačka Dolina, Nadgora, Tepca), a planiramo da u narednom periodu intenziviramo aktivnosti na području žabljačke opštine, kako bi se što bolje pripremili za zimsku sezonu. U istom cilju izvode se i radovi na revitalizaciju niskonaponske mreže „Otilovici“ u Pljevljima – kazao je Živković.

Prema njegovim riječima, u okviru Plana revitalizacije navedenih objekata zamijeniće se oko 230 dalekovod-

Novi stub za STS „Hoćevine“

nih stubova i oko 450 stubova niskonaponske mreže, kao i dotrajala ovjesna oprema i provodnici, a zatim ukloniti rastinje i drveće u trasi mreža.

-Već smo zamijenili preko 160 dalekovodnih i oko 270 stubova niskonaponske mreže, a ugradili smo i oko 3.000 metara samonosivog kablovskog snopa i 800 kg Al- Fe užeta. Uklonili smo rastinje u trasi mreže od oko

8.5000 m2. Od planiranih stubnih trafostanica, u potpunosti je revitalizovano pet objekata, s tim što je STS „Hoćevina 3“ praktično nanovo izgrađena (novi temelj, trafostanice, uzmljenje, novi željezno-rešetkasti stub i nova ovjesna oprema).

U ovom trenutku Plan revitalizacije realizovan je u procentu od oko 70 odsto, tako da očekujemo, ako nas posluži vrijeme, da ćemo do kraja godine planirane revitalizacije u potpunosti realizovati - istakao je Živković i podsjetio da je u okviru Projekta revitalizacije srednjenaponske i niskonaponske mreže u šavničkoj opštini planirana rekonstrukcija 10kV dalekovoda „Bijela“ u dužini od gotovo 40 kilometara, a u sklopu nje i pripadajućih niskonaponskih mreža i trafostanica 10/0,4kV.

-Pored navedenog, izvođeni su i radovi na redovnom i hvariskom održavanju elektrodistributivnih objekata, pa je u okviru tih poslova ukupno zamijenjeno oko 550 dotrajalih stubova na dalekovodima i niskonaponskoj mreži – naveo je Živković koji je ovom prilikom posebno pohvalio montere **Sašu Čavića, Trivuna Perovića, Ivana Kovačevića** i **Slavena Pejovića** koji svaki posao koji im se povjeri završavaju kvalitetno i u roku. Samo na DV „Komini“ uspjeli su da do sada zamijene 155 stubova, a ukupno u sezoni 293 nosna i 26 „A“ stubova, što je rezultat za respekt.

Ekipa montera Regiona 7

REGION 5

Revitalizacija DV “Kameno” u punom zamahu

U Regionu 5 privodi se kraju projekat revitalizacije 10 kV dalekovoda “Kameno” koji se napaja iz trafostanice 35/10kV “Herceg Novi”. Ovom dalekovodu pripadaju 22 trafostanice sa kojih se električnom energijom snabdijeva oko 500 korisnika.

Mladen Popović, šef Službe održavanja Regiona 5, ističe da projekat podrazumijeva revitalizaciju dalekovoda, sa pripadajućim trafostanicama, uključujući i revitalizaciju niskonaponske mreže.

-U planu je zamjena oko 130 dalekovodnih stubova i 230 stubova na niskonaponskoj mreži, kao i postavljanje 10 hiljada metara samonosivog kablovskog snopa, te zamjena niskonaponskih ormara na trafostanicama. Na ovom objektu zamijenit će se i preko 400 keramičkih izolatora i odvodnika prenapona na dalekovodnim stubovima. Ekipe su efikasne i dobro organizovane pa se radovi odvijaju planiranom dinamikom - kazao je Popović naglasivši da će obnovljeni vodovi i mreža doprinijeti boljim naponskim prilikama na tom području (Kameno, Lazarevići, Mokrine, Petijevići, Sitnica, Vrbanj, Žlijebi, Kruševice, Ubli), a smanjiće se i broj prekida.

Prema njegovim riječima, u prethodnom periodu uspjeli su da privedu kraju aktivnosti na 10 kilovoltnom naponskom nivou, a prilikom planiranja radova na ovom važnom projektu posebno su vodili računa o tome da prekide u napajanju svedu na najmanju mjeru.

-Kad završimo radove na sredjenaponskoj mreži neće biti predaha već nastavljamo sa radovima na niskom naponu koji podrazumijevaju postavljanje samonosivog kablovskog snopa, zamjenu stubova i izolatora. Nakon završetka projekta naši korisnici

Mladi monter na DV “Kameno”

imaće znatno bolje napajanje električnom energijom što je, takođe, i važan infrastrukturni preduslov za razvoj ovog atraktivnog područja – istakao je Mladen Popović.

Sektor za mjerenje

Intenzivirana kontrola potrošnje na Primorju

Smanjenje gubitaka električne energije jedan je od najvažnijih zadataka u CEDIS-u. Stoga u Sektoru za mjerenje tim poslovima posvećuju veliku pažnju. Svakodnevno naporno rade kako bi gubitke sveli u planirane okvire.

S obzirom da neovlašćena potrošnja predstavlja uzrok najvećeg dijela netehničkih gubitaka, u prethodnom periodu su promijenili način rada pa su tako tokom ljetnje turističke sezone ekipe iz „kontinentalnih“ regiona aktivno uključene u rad regiona na Primorju.

- U rješavanje ovog ozbiljnog problema angažovali smo se na nešto drugačiji način. U rad Regiona 4 i u julu i u avgustu uključena je po jedna ekipa iz regiona 3 i 6, a u rad Regiona 5 uključene su dvije ekipe iz Regiona 1, dok su radom ekipa koordinisali inženjeri iz tih regiona. Konceptija rada ekipa je pripremljena kroz ozbiljan analitički rad, tj. vršena je logička kontrola potrošnje tamošnjih korisnika od strane inženjera iz Mjerenja, inženjera iz Službe za planiranje, analize i reklamacije i inženjera koji su operativno rukovodili ekipama da bi se otkrila potencijalna mjesta neovlašćenog korišćenja. Na osnovu toga donošene su odluke koji će korisnici ili djelovi mreže biti iskontrolisani – kaže **Vladimir Kaluđerović**, rukovodilac Sektora za mjerenje.

Prema njegovim riječima, za dva mjeseca urađeno je oko 400 kontrola a akcenat je stavljen na Ulcinj, Bar, Kotor i Herceg Novi, jer je evidentno da je u tim primorskim opštinama planirani elektroenergetski bilans najviše ugrožen.

-Problem nelegalne potrošnje i samovoljnog priključivanja objekata na mrežu najizraženiji je u Ulcinju, a zatim u Baru. U Herceg Novom i Kotoru je nešto ma-

Vladimir Kaluđerović

nje korisnika koji se samovoljno priključuju na mrežu ali je zato, u odnosu na broj kontrola, otkriven znatan broj krađa električne energije, a načini na koje se to radi razlikuju se od grada do grada – ističe Kaluđerović i dodaje:

-Ukupno je otkriveno 90 „divljih“ priključaka i 27 slučajeva krađe električne energije. Bahati pojedinci su isključeni sa mreže i izvršen im je obračun neovlašćene potrošnje. Šteta nanijeta neovlašćenom

potrošnjom obračunava se na poseban način tako da je pogrešno misliti da ovakvo ponašanje onih koji troše mimo brojila može da prođe bez posljedica i da se ukradena električna energija neće naplatiti. Svi oni su predati na dalje postupanje Sektoru za pravne poslove. Većina je otklonila nepravilnosti i regulisala svoj status, tako da su ponovo priključeni. Na dalje postupanje predati su i korisnici koji nijesu dozvolili isključenje sa mreže kako bi se stvorili uslovi da budu isključeni uz privremene mjere suda.

Direktor Sektora za mjerenje poručuje da će se kontrole ovih mjernih mjesta vršiti kontinuirano jer je naknadnim provjerama ustanovljeno da se jedan broj isključenih korisnika ponovo samovoljno priključio na mrežu. Moraju se, kaže, primijeniti sve zakonske mjere u cilju sprječavanja nezakonitog priključivanja i manipulacija brojilima jer je riječ o ozbiljnom problemu koji ugrožava poslovanje kompanije.

- A uključivanje ekipa iz jednog regiona u rad drugog regiona kojem formacijski ne pripadaju ukazalo je na određene probleme koje imamo i u radu službi ili djelova službi za mjerenje na Primorju, kao i na činjenicu da postoji značajan prostor za poboljšanje rada zaposlenih u Mjerenju. Naime, dio navedenih problema morao je biti otkriven i otklonjen i ranije, zbog čega

ćemo u narednom periodu posebnu pažnju posvetiti povećanju efikasnosti i kvaliteta rada tih djelova Sektora – istakao je Kaluđerović.

Kontrole i na Cetinju

Značajna odstupanja od Plana gubitaka evidentna su i u pojedinim gradovima u kontinentalnom dijelu Crne Gore, pa je u prethodna dva mjeseca poseban akcenat stavljen na kontrolu korisnika u cetinjskom konzumu, gdje su gubici najveći.

-Iako se u Regionu 2 kontrole kontinuirano vrše od strane zaposlenih u Službi za mjerenje, ljetos su te aktivnosti dodatno intenzivirane pa su na Cetinju bile angažovane i tri ekipe čije je mjesto rada u Podgorici ili Danilovgradu. Otkrivena su četiri nelegalna potrošača i čak 19 krađa. Njima je obustavljena isporuka električne energije i ispostavljen račun za

neovlašćeno korišćenje električne energije – kazao je Kaluđerović.

On je poručio da će Služba za mjerenje i u narednom periodu posebnu pažnju posvetiti uvođenju energetskeg bilansa u planirane okvire.

-Maksimalno ćemo se usredsrediti na otkrivanje nelegalne potrošnje koja ugrožava kvalitetan rad distributivnog sistema i vrlo negativno utiče na finansijsko poslovanje CEDIS-a. Očekujemo pomoć svih zaposlenih u kompaniji u borbi protiv ovih nezakonitih radnji koje nanose ogromnu štetu Crnogorskom elektrodistributivnom sistemu – rekao je Kaluđerović.

Pravila o minimumu kvaliteta isporuke električne energije

ODS dužan da obezbijedi praćenje pokazatelja kvaliteta

Kvalitet isporuke i snabdijevanja električnom energijom trenutno je vrlo aktualna tema i za Operatora distributivnog sistema i za njegove korisnike. Naime, Regulatorna agencija za energetiku je definisala Pravila o minimumu kvaliteta isporuke i snabdjevanja električnom energijom na osnovu kojih korisnici, u slučajevima neispunjavanja tog minimuma, od sredine avgusta ove godine imaju pravo na finansijske kompenzacije.

Predrag Bogetić, rukovodilac Sektora za upravljanje mrežom u CEDIS-u, istakao je da se minimalni kvalitet isporuke električne energije, utvrđen ovim Pravilima odnosi na kvalitet usluge, kontinuitet snabdijevanja i kvalitet napona. U slučaju neispunjavanja propisanih kriterijuma kvaliteta, utvrđeni su i iznosi finansijskih nadoknada koje energetske subjekti (ODS, OPS i Snabdjevač) treba da isplate korisnicima sistema.

-Shodno Zakonu o energetici (čl. 43), Regulator je Pravilima utvrdio pokazatelje kvaliteta i obavezu energetskih subjekata da prate, obrađuju i dostavljaju podatke koji su od značaja za utvrđivanje kvaliteta isporuke i snabdijevanja. Evropski propisi takođe definišu osnovna načela i zahtjeve komercijalnog kvaliteta. Tako prema članu 36 Direktive 2009/72 / EZ, nacionalne agencije za regulaciju imaju za cilj da stvore, promovišu i osiguraju ekološko održivo unutrašnje tržište električne energije i efikasno otvaranje tržišta za sve kupce i dobavljače, stvarajući na taj način odgovarajuće

Predrag Bogetić

uslove za efikasan i pouzdan rad elektroenergetskih mreža - kazao je Bogetić i dodao:

- U skladu sa ovom Direktivom, Regulator je bio dužan da uspostavi relevantna pravila kojima se štite interesi korisnika i da prati njihovu primjenu i poštovanje. Pored toga, u cilju zaštite prava korisnika u pogledu komercijalne regulacije kvaliteta i povećanja efikasnosti elektroenergetske mreže, RAE je ovlašćena i da vrši odgovarajuće inspekcije.

-Da bi postojali konzistentni podaci za sve učesnike, EU direktiva definiše obavezu evidencije u dijelu praćenja minimuma kvaliteta. ODS-a su, dakle, dužni da obezbijede praćenje pokazatelja različitih vrsta komercijalnog kvaliteta u skladu sa propisima Regulatora. Svi podaci treba da su konzistentni kako bi se pružila mogućnost za ocjenu performansi ODS-a u prošlosti. Kupac ima pravo da dobije kompenzaciju za kašnjenje, da prima informacije o kvalitetu usluge bez dodatnih troškova za kontakt sa ODS-om. Da bi stimulisao ODS-a, Regulator obično postavlja standarde indikatora, zajedno sa mehanizmima za podsticanje, odnosno kažnjavanje.

Bogetić navodi da različite zemlje definišu različitu listu pokazatelja, uprkos opštem značenju komercijalnog kvaliteta kao odgovarajuće usluge kupcima. Zbog prethodnog nacionalnog iskustva regulacije, odstupanja u tumačenju i kriterijumima za evaluaciju indikatora, mnoge zemlje koriste sopstvene indekse komercijalnog kvaliteta.

-Pravila o minimumu kvaliteta obuhvataju pojedinačni minimum kvaliteta pružanja usluga prenosa, distribucije i snabdijevanja električnom energijom, koji je potrebno postići kod svakog pojedinačnog kupca ili korisnika sistema i opšti minimum kvaliteta pružanja usluga prenosa i distribucije, kojim se utvrđuje obavezni nivo kvaliteta napajanja kupaca električnom energijom u određenom dijelu sistema ili svih kupaca u sistemu. Indikatori opšteg minimuma kvaliteta za Operatora distributivnog sistema su indeksi SAIDi i SAIFI čija je uloga da prikažu generalno stanje sistema u dijelu trajanja i učestalosti prekida. Pojedinačni indikatori minimuma kvaliteta koji se prate i obrađuju u okviru Sektora za upravljanje mrežom su ponovno uspostavljanje napajanja u distributivnom sistemu električne energije i obavještanje o prekidi napajanja u saradnji sa Službom za korporativne komunikacije CEDIS-a – objasnio je Bogetić.

Prema njegovim riječima, odmah po usvajanju Pravila CEDIS je preduzeo sve neophodne mjere, organizacione i administrativne, kako bi se utvrđene norme i praćenje svih zadatah pokazatelja kvaliteteta ispoštovale u najvećoj mogućoj mjeri.

-CEDIS je kroz ulaganja u mrežu u prethodnom periodu

pokazao da mu je prvi prioritet najviši kvalitet isporuke električne energije, što potvrđuju i brojni planirani projekti od kojih su neki već u fazi realizacije. Posebno je značajan trogodišnji Projektat revitalizacije SN I NN mreže koji je i pokrenut u cilju podizanja kvaliteta isporuke električne energije. Vrlo značajan je i projekat implementacije SCADA sistema koji će omogućiti da sagledamo pravo stanje sistema i reagujemo brže i efikasnije u slučaju poremećaja i havarija na mreži – rekao je Bogetić.

Treba, kaže, imati u vidu da je ovo tek početak regulisanja ove oblasti i da će u narednom periodu kriterijumi i norme za ocjenu indikatora kvaliteta sigurno biti još strožije. On smatra da treba riješiti određene nedoumice u vezi sa primjenom normi i dodatno edukovati korisnike jer, iako je početak primjene finansijskih nadoknada medijski značajno ispraćen, nije baš precizno prezentovano kada i na koji način korisnici mogu ostvariti svoja prava u ovom dijelu.

Bogetić podsjeća i da CEDIS ima svog predstavnika u ECDSO-E koordinacionoj grupi EZ za kvalitet snabdijevanja koja ima zadatak da kroz razmjenu iskustava, mišljenja i inicijativa definiše zajedničku poziciju operatora distributivnog sistema i jedinstvene preporuke, vezano za kvalitet napajanja električnom energijom.

Poboljšana organizacija

-Donošenje ovih Pravila uticalo je, prema riječima **Jelene Milatović**, inženjera za planiranje i analizu rada mreže u Sektoru za upravljanje, i na organizaciju posla, ne samo u tom Sektoru, nego i u cijeloj Operativnoj direkciji.

-Pravilima je definisano da se planirani radovi moraju najaviti potrošačima 24 sata unaprijed pa se, shodno tome, pristupa pravovremenom planiranju. Sektor za upravljanje mrežom nastoji da sa Sektorom za mjerenje i Sektorom za održavanje koordiniše i uskladi planirane radove koji iziskuju isključenja istih djelova mreže, tako da se oni obavljaju u istom vremenskom terminu, kako bi se smanjio broj prekida u napajanju. Takođe sistematizujemo prekide u mreži na svim naponskim nivoima, na osnovu kojih se izračunavaju parametri

Jelena Milatović

o kvalitetu SAIDI i SAIFI. Minimalni rok za dostavljanje zahtjeva za isključenje je 48 sati ranije. Ovo se prvenstveno odnosi na planirane radove, vezano za redovne remonte i održavanje distributivne mreže. Izuzetak su hitni radovi na sanaciji havarijskih stanja – kazala je Milatović i dodala:
-U cilju podizanja kvaliteta isporuke električne energije

u toku je izrada Informativnog skada sistema koji treba da omogući objedinjavanje svih procesa, vezanih za planirane radove, počev od samog podnošenja zahtjeva za isključenje, preko obrade i odobravanja, do konačnog objavljivanja u medijima. Kako bi krajnji korisnici bili što bolje informisani o planiranim isključenjima, paralelno sa tehničkim podacima o TS 10(6)/0.4 kV obrađivani su i podaci o pripadajućim šiframa iz bilinga za trafostanice, na osnovu kojih ISSCEDIS ima potreban podatak o broju potrošača trafo područja svih trafostanica i pripadajućih konzuma.

Zahvaljujući ovim mjerama u prethodnom periodu su, prema njenim riječima, direktno poboljšani parametri kvaliteta i pouzdanost napajanja korisnika, čemu će se i dalje težiti kroz što bolju organizaciju planiranih radova i striktno poštovanje najavljenih termina za isključenja.

-Kontinuirano i kvalitetno napajanje korisnika distributivnog sistema je glavni cilj i osnovni zadatak CEDIS-a, a to se postiže samo posvećenim radom i dobrom i pravovremenom internom komunikacijom – zaključila je Milatović.

Obuku završilo 100 zaposlenih

Važan korak u sticanju kvalitetnog kadra

Na poligonu, opremljenom tako da simulira realnu distributivnu mrežu na teritoriji Crne Gore, polaznici se obučavaju za praktičan rad. Imaće priliku i da se upoznaju sa svim materijalima i alatima koji se koriste u Operativnoj direkciji

Teorijsku i praktičnu obuku u Operativnoj direkciji uspješno je završilo preko 100 zaposlenih kojima su dodijeljeni sertifikati.

Šef Centra za obuku, **Rajko Radošević**, zadovoljan je pokazanim znanjem i ozbiljnošću sa kojom naši zaposleni pristupaju obuci.

-Zaposleni na zahtjevnim poslovima održavanja moraju biti vrsni u svom poslu i dobri poznavaoци timskog rada, precizni, oprezni i veoma odgovorni. U Centru se vrši obuka za te teške i rizične poslove i od kvaliteta naučenog zavise njihovi životi i životi njihovih kolega. Ako neko to ne shvata nije mu mjesto u CEDIS-u, a posebno ne u Operativnoj direkciji. Očekujemo da će mlade kolege znanje koje ovdje steknu primjenjivati do kraja radnog vijeka. Rijetkim pojedincima koji ne prođu obuku pruži se druga šansa koju po pravilu iskoriste – kazao je Radošević i dodao:

-Obišao sam slične centre u Beogradu i Novom Sadu, a u stalnom sam kontaktu i sa kolegama iz Hrvatske i

mogu sa ponosom reći da je naš Centar i po pitanju literature i po načinu izvođenja praktične nastave, na najvišem nivou.

On je posebno pohvalio predavače CEDIS-a **Gorana Kovačevića, Vladimira Ivanovića, Nikolu Živkovića, Miljana Nenadića i Ivana Mimovića**, a zatim i poslovođe **Dragana Čolevića, Špira Klikovca, Dragana Pupavca i Ratka Ulićevića** koji polaznicima demonstriraju praktični dio obuke.

-U plejadi naših vrsnih stručnjaka pomenuću i koordinatora praktične obuke **Rajka Fuštića**. Siguran sam da uz njihovu pomoć u CEDIS-u stasavaju nove generacije vrsnih montera i da je mreža u sigurnim rukama - istakao je Radošević.

Na poligonu će se uskoro podići objekat gdje će polaznici naučiti kako se domaćinstvo priključuje na mrežu, kablovski i vazdušno. Napraviće se i simulacija rada u Dispečerskom centru da bi mlade kolege naučile kako se komunicira tokom sprovođenja procedure, od podnošenja zahtjeva za obezbjeđivanje beznaponskog stanja dijela mreže, do načina komunikacije dispečera i poslovođe - nosioca radnog naloga koji je zadužen za sprovođenje zadatka na terenu.

Prema riječima šefa Službe mjerenja u Regionu 2, **Vladimira Ivanovića**, cilj tog dijela obuke je da utvrde koliko su psihički spremni da preuzmu odgovornost i obave zadatak uz odobrenje dispečera, poštujući propisanu proceduru.

U toku je i opremanje hale u kojoj će polaznici imati priliku da se upoznaju sa svim vrstama materijala i alata koji se koriste u Operativnoj direkciji, a to su instrumenti za ispitivanje brojila, vrste kablova, ovjesni materijal i slično.

Nezamjenljivo iskustvo

Mlade kolege zadovoljni su što su dobili priliku za dodatnu obuku. Slažu se da je ta vrsta prakse nezamjenljivo iskustvo i zahvalni su kompaniji jer im je to omogućila. Naročito ističu obuku u radu na stubu koja je izuzetno korisna, a zatim i obuku u mjerenju bez koje bi naš podmladak mnogo sporije i teže ušao u suštinu kompleksnih poslova mjerenja električne energije.

Kutak za razmjenu znanja

-Centar za obuku u budućnosti može biti prepoznat kao mjesto gdje će inženjeri imati priliku da putem seminara i stručnih savjetovanja razmjenjuju znanja i iskustva sa kolegama. Može biti dobar kutak i za studentsku praksu, jer je sigurno jedinstveno mjesto u našoj državi gdje se na malom prostoru mogu vidjeti svi elementi naše distributivne mreže – kaže Rajko Radošević.

Tim za internu reviziju

Rad u funkciji uvećanja vrijednosti Kompanije

Uvođenjem interne revizije CEDIS potvrdio svoje opredjeljenje ka etičkom i transparentnom poslovanju

U CEDIS-u je u septembru 2017. godine počela sa radom Interna revizija kao nezavisna, objektivna i savjetodavna aktivnost, koja treba da unaprijedi poslovanje organizacionih jedinica i poveća vrijednost Kompanije. Njen primarni cilj je da pruži podršku Odboru direktora i menadžmentu Crnogorskog elektrodistributivnog sistema u cilju efikasnog obavljanja radnih zadataka. Uvođenjem ove funkcije i njenim postavljanjem u sam vrh Kompanije CEDIS je potvrdio svoje opredjeljenje ka etičkom i transparentnom poslovanju.

Ksenija Barjaktarović, rukovodilac Tima za internu reviziju, ističe da je njihova uloga u tome da pomažu organizacionim jedinicama u postizanju zacrtanih ciljeva primjenom sistematskog i disciplinovanog pristupa, u cilju što efikasnijeg upravljanja rizicima, kontrolama i procesima rukovođenja.

-Pored toga što je Interna revizija aktivnost koja doprinosi da poslovanje CEDIS-a bude u skladu sa pravnim i poslovnim očekivanjima i da se zaštite interesi vlasnika, ona promoviše i usklađenost sa internim propisima na nivou Društva. Njena glavna uloga je, u stvari, preventivno djelovanje, odnosno promovisanje zadataka na nivou CEDIS-a kroz revizorske i savjetodavne aktivnosti, razvijanje i sprovođenje programa revizije, kao i identifikovanje rizika unutar organizacionih jedinica, te organizovanje revizije na nivou Društva, kako bi se obezbijedilo da organizacione jedinice rade u skladu sa usaglašenim internim

Ksenija Barjaktarović

pravilima, zakonodavstvom, i očekivanjima – kaže Barjaktarović i dodaje:

-Interna revizija na osnovu opštih akata Društva ima neograničen pristup podacima, informacijama, izvještajima, zaposlenima, objektima i sredstvima koji su predmet revizije u mjeri koja je potrebna za obavljanje ove aktivnosti, imajući u vidu propise o zaštiti poslovne tajne. Interni revizori se moraju strogo držati

obaveze o povjerljivosti informacija i dokumenata uključenih u obavljanje revizorskih aktivnosti i svoj posao obavljati u skladu sa relevantnim profesionalnim pravilima, zakonima Crne Gore i etičkim normama struke. Glavni akcenat je na Međunarodnim standardima prakse Interne revizije i Etičkom kodeksu, izdatom od strane Međunarodnog Instituta Internih revizora.

Barjaktarović navodi da je prvobitni zadatak Tima za internu reviziju bio priprema internih akata kao podloge za rad koja jasno definiše njihovu organizacionu pripadnost i proces rada s ciljem sprovođenja internih revizija. U tom smislu pripremili su Proceduru, Priručnik i Povelju za internu reviziju., a nakon usvajanja pomenutih akata od strane Odbora direktora, počeli su sa pripremom Plana interne revizije za 2018 godinu.

-Godišnji plan, u čiji sastav ulaze različite teme koje pokrivaju poslovne procese unutar sektora Društva, priprema se na bazi procjene rizika poslovnih procesa, iskustva Internih revizora, kao i mišljenja ostalih rukovodilaca koji su to rizici sa kojim će se Kompanija susresti te godine. Priprema se vrši na osnovu unaprijed utvrđene metodologije za procjenu rizika, a broj revizija koje će ući u godišnji plan zavisi od kapaciteta ove Funkcije – objašnjava Barjaktarović.

Prema njenim riječima, u 2018. godini revizije su se uglavnom odnosile na investicione aktivnosti, procese logistike, procese mjerenja, zaštite na radu, imovinsko pravne odnose i sl. Taj Plan je u potpunosti realizovan, a sprovođenje Plana revizije za 2019. godinu je u toku i aktivnosti se odvijaju prema planiranoj dinamici.

-Naš osnovni zadatak i naša misija je objektivnost i nepristrasnost i da kao takvi budemo prepoznati kod svih subjekata revizije. U Timu smo vrlo pozitivni i dobronamjerni u nastojanju da se unaprijede poslovni procesi unutar Kompanije – poručila je Barjaktarović. Ona pojašnjava da se nakon svake sprovedene revizije iz Godišnjeg plana napiše katalog mjera, odnosno preporuka koje su proizašle iz izvještaja Interne revizije, sa definisanim rokovima. Katalog potpisuje rukovodilac Interne revizije i ostali rukovodioci na kojima leži odgovornost za ispunjenje propisanih pre-

poruka.

-Analiza dosadašnjih aktivnosti na sprovođenju usvojenih preporuka pokazuje da je stepen ispunjavanja mjera na zadovoljavajućem nivou, iako ima prostora za unapređenje. Interna revizija redovno podsjeća odgovorne na rokove za ispunjenje mjera i preporuka. Pri tom, jedan od uslova za uspješan rad internih revizora je da svi učesnici razumiju značaj sprovođenja ove aktivnosti. Naša funkcija nije prvenstveno kontrolna nego u cilju unapređenja procesa i svođenja rizika poslovanja na prihvatljiv nivo. Rizik se, naravno, ne može u potpunosti eliminisati, ali se može kontrolisati. Upravo to je naš primarni zadatak – naglasila je naša sagovornica koja je iskoristila priliku da istakne razumijevanje, otvorenost, kolegijalnost rukovodilaca i ostalih zaposlenih prilikom prikupljanja informacija i sprovođenja revizija.

-Svi u Kompaniji treba da radimo kao jedan tim kojem je na prvom mjestu uspješnost CEDIS-a i kontinuirano unapređenje procesa. Zahtjevi tržišta su sve složeniji, tako da samo uz stalan proces unapređenja poslovanja Društva možemo biti spremni na adekvatan i blagovremen odgovor.

Interna revizija će i dalje biti posvećena unapređenju poslovanja Društva na objektivan i nepristrasan način – rekla je, na kraju, Ksenija Barjaktarović.

Odbor za reviziju

Pored Tima za internu reviziju koji organizaciono pripada Odboru direktora, zakonska obaveza CEDIS-a je bila i da se oformi Odbor za reviziju kao savjetodavni organ i spona između rukovodioca Tima za internu reviziju i Odbora direktora.

Uloga ovog Odbora je da razmatra izvještaje koje priprema Tim za internu reviziju i daje mišljenje i preporuku Odboru direktora za usvajanje tih izvještaja. Tek nakon njihovog pozitivnog mišljenja rukovodilac Interne revizije prezentira i dostavlja izvještaj revizije Odboru direktora na usvajanje.

Električna mobilnost

CEDIS da bude lider u razvoju ove inovativne tehnologije

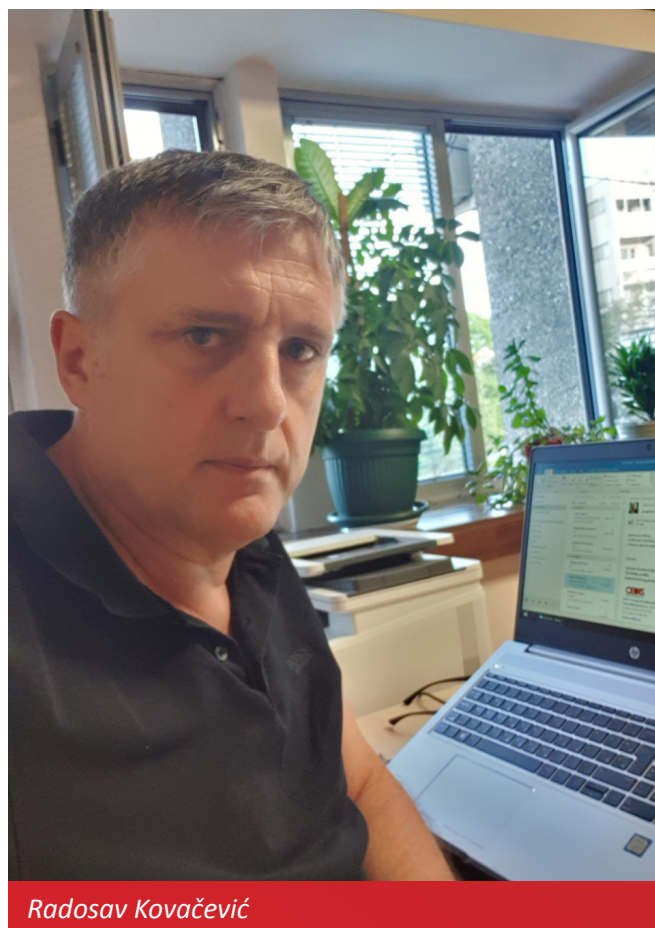
Električna mobilnost je nov korak u razvoju čovječanstva koji treba da značajno doprinese sprječavanju klimatskih promjena i zaštiti životne sredine. Odgovorne nacije, u cilju planiranja budućnosti po mjeri građana i u skladu sa prirodom, ubrzano ulaze u elektromobilnu eru. Oni koji su se opredijelili da podstiču kupovinu i korištenje električnih automobila to rade mjerama carinske i poreske politike, oslobađanjem ili znatnim smanjenjem poreza, te davanjem finansijskih podsticaja i olakšica kod kupovine ovih vozila.

I u našoj državi radi se na uspostavljanju nacionalne strategije, koja će kroz zakon regulisati podsticaje i mjere u funkciji razvoja e-mobilnosti čija je osnovna misija očuvanje životne sredine.

Zbog potencijalnih negativnih uticaja brzog rasta u sektoru e-mobilnosti na elektroenergetski sistem, vrlo je važno da se u razvoj e-mobilnosti uključi i CEDIS kao jedini operator distributivnog sistema u državi.

Radosav Kovačević, šef Službe za IMS, kaže da je CEDIS kao operator distribucije električne energije, koji ima regulisanu zakonsku obavezu da razvija i obezbjedi potrebnu infrastrukturu do mjesta priključenja e-punionice, zbog imidža kompanije, a prvenstveno zbog značaja E- mobilnosti za Crnu Goru, dužan da preuzme ulogu lidera u razvoju ove inovativne tehnologije. Preduzeti su prvi koraci a u narednom periodu imaćemo priliku i da prezentujemo i konkretizujemo već dogovoreno.

-Preduslov za razvoj koncepta ekološki prihvatljive mobilnosti, a time i povećanja broja električnih vozila na našim drumovima je infrastruktura za punjenje. Što se mreža e- punionica bude više širila po javnim parkinzima, tržnim centrima, garažama stambenih zgrada, duž gradskih saobraćajnica, magistrala i autoputeva, biće sve više i električnih vozila na našim ulicama – istakao je

Radosav Kovačević

Kovačević i dodao:

-Zemlje Evropske unije, u cilju bržeg rasta učešća električnih vozila u nacionalnom voznom parku, usvajaju nove pakete poreskih i drugih podsticaja za sufinansiranje kupovine komercijalnih električnih vozila, pa iako je u Crnoj Gori e-mobilnost u ranoj fazi razvoja, za očeki-

vati je da će se toj komponenti u narednom periodu dati na značaju i da će se donijeti nacionalni okvir politike kad je E-mobilnost u pitanju.

Crna Gora kao ekološka država može se približiti idealu kojem teži E-mobilnost, a to je da električna vozila budu pokretana energijom iz obnovljivih izvora. Pristupanjem punjenju E-vozila pristupa se i svojevrsnom sistemu usluga, mijenjaju se stare navike, ali to ne treba da nas brine jer već imamo dobrog učitelja – naš mobilni telefon – istakao je Kovačević i dodao:

-Nulta emisija CO₂ i odsustvo buke dobra su preporuka za ekološku mobilnost i dovoljan razlog da se okrenemo novim životnim stilovima. Izvjesno je da će dim iz asepuha u ovoj i narednoj deceniji doživjeti sudbinu duvanskog dima. Prvo globe, a onda i zabrane. Ujedinjene nacije planiraju da 2050. godina bude bezkarbonska godina i jasno je da će zelene tehnologije i obnovljivi izvori energije sve više ispunjavati naš životni prostor. Stoga je električna mobilnost kao inovativna tehnologija postala svakodnevica mnogih razvijenih zemalja, pa čak i onih bogatih naftom, poput Norveške, gdje prodaja električnih vozila i vozila na hibridni pogon polako premašuje broj prodatih vozila pokretanih derivatima nafte.

Naš sagovornik zaključuje da je električna mobilnost i isplativa ako država kreira podsticajni ambijent za prihvatanje i razvoj tog koncepta, s obzirom na sve veće namete i ograničenja za zagađivače životne sredine. Dilema nije hoćemo li, već kada i kako joj pristupiti. Ako

Pametni gradovi budućnost

Procjena Ujedinjenih nacija je da će do 2025. godine 70 odsto svjetske populacije živjeti u urbanim sredinama. To zahtjeva neophodnu transformaciju u pametne gradove, u cilju efikasnog upravljanja resursima, smanjenja zagađenja, povećanja protočnosti saobraćaja i, posledično, poboljšanja kvaliteta života u urbanoj sredini.

-E-mobilnost, koja se napaja energijom iz obnovljivih izvora (OIE), uz pametne mreže koje mogu da regulišu opterećenje, nudi sveobuhvatno rješenje za energetske održivo i ekološki prihvatljivo okruženje. Digitalizacija, E-mobilnost, obnovljivi izvori energije i pametne mreže, predstavljaju koncept stvaranja pametnog grada - zaključio je Kovačević.

želimo da budemo aktivni učesnici i kreatori E-mobilnosti onda je bolje što prije. U tom cilju neophodno je kreirati jake informativne kampanje i pokazati javnosti primjere dobre prakse.

E-punionica na Svetom Stefanu

Stupio na snagu novi Zakon o ograničenju upotrebe duvanskih proizvoda

Zabranjeno pušenje!

Novi Zakon o ograničenju upotrebe duvanskih proizvoda stupio je na snagu 14. avgusta. Tako su među zaposlenima u našoj kompaniji učestali razgovori o mogućim iznenadnim inspekcijama i drakonskim kaznama.

Odgovor na pitanje šta je to novo u odnosu na prethodni potražili smo u Sektoru za ljudske resurse gdje su nam pojasnili da je novim zakonskim rješenjem pušenje u zatvorenom prostoru najstrožije zabranjeno.

Rada Rabrenović, koordinator za sisteme ljudskih resursa, navodi da je CEDIS još krajem 2017. godine donio Odluku o zabrani upotrebe duvanskih proizvoda u radnim prostorijama Društva i odredio otvoreni dio Upravne zgrade u Podgorici – Atrijum kao prostor gdje je pušenje isključivo i jedino dozvoljeno.

-Zakon je jasan, predviđena novčana kazna za prekršaj za pravna lica koja dozvole pušenje u javnom i radnom prostoru, kao i izlaganje drugih lica sekundarnom duvanskom dimu, iznosi od 500 do 20 hiljada eura, a za odgovorno lice u pravnom licu za isti prekršaj predviđena je novčana kazna u iznosu od 100 do 2.000 eura. Propisana je i novčana kazna za prekršaj u visini od 30 do 1.000 eura za fizička lica koja puše u radnom prostoru i izlažu druga lica sekundarnom duvanskom dimu. Obavezno je, i po ovom, kao i prethodnom zakonu, da se na vidnom mjestu u radnom i javnom prostoru istaknu oznake o zabrani pušenja – kaže Rabrenović i dodaje da će poslove inspekcijaskog nadzora obavljati inspektori nadležni za oblasti na koje se odnose mjere ograničenja i zabrane upotrebe duvanskih proizvoda, u skladu sa Zakonom, i to sanitarni, zdravstveni, tržišni i turistički inspektor.

Ona dalje navodi da sprovođenje Zakona nije samo u rukama nadležnih inspekcija već kontrolu zabrane pušenja u radnom i javnom prostoru vrši lice koje rukovodi radom, odnosno obavljanjem djelatnosti, odnosno jed-

Rada Rabrenović

no ili više lica koja on zaduži pisanim putem.

-Zakon je precizirao da zaposleni koji se ne pridržava zabrane upotrebe duvanskih proizvoda čini povredu radne discipline i protiv njega se pokreće postupak za utvrđivanje disciplinske odgovornosti.

Prema našem Kolektivnom ugovoru jedna od povreda radne obaveze, za koju se može izreći novčana kazna, je i "pušenje u prostorijama kod poslodavca koje za to nijesu određene".

Nakon svih navedenih restriktivnih mjera sigurno da nije preporučljivo zapaliti cigaretu u kacerariji osim uko-

Sportski susreti zaposlenih CEDIS-a i EPCG

Tradicija druženja i zajedništva

Sportski susreti zaposlenih CEDIS-a i EPCG, koji su prerasli u lijepu tradiciju, održani su od 18. do 22. septembra na terenima hotela Park u Budvi. Ovaj lijepi dio crnogorske obale, obasjan suncem i ispunjen mirisom zelenila, ugoštio je oko 600 zaposlenih koji su se družili, takmičili i uživali u fascinantom skladu vode i neba.

Fer-play na sportskim borilištima i odlična atmosfera obilježili su i ovogodišnje susrete koje je u ime poslodavca otvorio predsjednik Odbora direktora Elektroprivrede, **Đoko Krivokapić**. On je izrazio zadovoljstvo što je treću godinu zaredom na ovaj dan sa svojim zaposlenima.

-Ovakvi susreti su uvijek dobra prilika za oslobađanje od stresa i opuštanje. Vidim da ste dobro raspoloženi, a to je negdje i naša zasijeh na vašim licima, jer kada imamo zadovoljne radnike tada i sistem dobro funkcioniše – kazao je Krivokapić.

Izvršni director CEDIS-a, **Zoran Đukanović** pozdravio je prisutne poželivši im uspješno takmičenje, uz drugarstvo i dobro raspoloženje.

-Danas smo sa vama da vas podržimo jer nam je stalo do zaposlenih. Ponovo smo zajedno, što je primjer dobre saradnje kompanija koje su na istom zadatku – kazao je Đukanović.

Dobrodošlicu učesnicima poželjeli su i sindikalni povjerenici obje kompanije.

-Okupili smo se kako bi odmjerili snage u brojnim disciplinama, da se lijepo družimo, bolje upoznamo, osjetimo zajedništvo koje je potrebno za uspješan rad i razvoj ličnosti. Potrudimo se da vam boravak bude ugodan da biste se zadovoljni i odmorni vratili svakodnevnim obavezama – istakao je **Igor Mijušković**, predsjednik SOZ-a CEDIS-a. A predsjednik SO CEDIS-a **Bešir Kajević** posebno je zadovoljan jedinstvom zaposlenih u energetskom sektoru jer je uvijek ljepše i bolje družiti se i dijeliti dobru energiju.

*Poželio uspjeh na terenima i dobar provod:
Zoran Đukanović*

On je iskoristio priliku da izrazi zadovoljstvo brigom svoje kompanije o zaštiti na radu i uslovima rada koja je na zadovoljnom nivou.

I predsjednik SO EPCG, **Igor Golubović**, je svim učesnicima poželio dobru energiju i pozitivni takmičarski duh, da se svi lijepo družimo a da najbolji pobijede i ponesu pehare, uz poruku na kraju: „Vidimo se i naredne godine“.

Na sportskim terenima u najvećoj mjeri dominirala je Ekipa 3 (TE Pljevlja, CEDIS Pljevlja i CEDIS Žabljak) koja je proglašena za najbolju ekipu na igrama. U pojedinačnoj konkurenciji **Danilo Čabarkapa** (Služba za mjerenje Regiona 2) proglašen je za najuspješnijeg takmičara, a za najuspješniju takmičarku **Danica Popović** iz Sektora za ljudske resurse, opšte poslove i korporativne komunikacije. Nagrada za Fer-play uručena je Ekipi 6 (Direkcija i Snabdijevanje).

ATRAKTIVNO PENJANJE

Najviše interesovanja na Sportskim susretima zaposlenih CEDIS-a i EPCG izazvalo je takmičenje u jednoj od najatraktivnijih disciplina - penjanju na stub. U izuzetno jakoj konkurenciji najbolji je bio **Milonja Bubanja** iz Regiona 4 (2:02:44), a ekipno monteri iz Ekipe 3 su bili najbolji penjači. Posebnih priprema za ovu disciplinu nema. Najbolji trening im je svakodnevni posao.

Sve pohvale zaslužili su "novi" penjači: **Mihailović Božidar, Bubanja Radoje, Knežević Željko i Sekulić Milisav** koji su prvi put učestvovali na Sportskim susretima i u ovoj teškoj disciplini pokazali zavidne rezultate. Za očekivati je da makar jedan od njih zamijeni "stare" majstore na pobjedničkom postolju!

Mladost adut pobjednika

Igra kraljeva

POSLODAVAC POMOGAO U ORGANIZACIJI

Predsjednik SOZ-a Igor Mijušković ističe da su ovogodišnji Sportski susreti zaposlenih protekli na najvišem nivou, kako to i dolikuje kompanijama kakve su CEDIS i EPCG. -Imali smo odličan sportski duh na terenima, dijelili smo samo pozitivnu energiju na druženjima. Susreti su zaista dobar predah od svakodnevnih obaveza koji nam je

svima potreban. Zahvalnost dugujemo i poslodavcu jer su pomogli organizaciju Susreta, čime su dokazali da su uvijek tu za svoje zaposlene – kazao je Mijušković. On je izrazio nadu da će svaki naredni susreti biti sve bolji i uspješniji.

Vuko: Takmičari su dali maksimum u atmosferi sportskog duha i bez ijednog incidenta. Bili smo kao jedna porodica, što je poseban kvalitet u ovom vremenu u kojem sve manje vremena imamo jedni za druge.

Jelena: Uvijek dolazim zbog druženja i upoznavanja sa kolegama, tako da sam i ove godine uživala u Budvi. Lijepo je bilo i na sportskim terenima. Sve pohvale organizatoru.

Mladen: Sportska rekreacija je uslov za očuvanje zdravlja, ali ovi susreti imaju i jedan viši cilj, a to je da se sretnemo i družimo, da vezu koju nam je omogućila naša kompanija produbimo i u međusobnim odnosima.

Diplome najboljima

Najbrža u ženskoj konkurenciji

Igra za poene - stoni tenis

Ekipa 5 superiorna u nadvlačenju konopca

Pobjednička ekipa u malom fudbalu

Velika borba u basketu

Zanimljivo bilo i u odbojci

Oštro oko i sigurna ruka

Danilo Čabarkapa i Danica Popović najbolji na igrama

Takmičenje “Energija u žici” prerasta u lijepu tradiciju

Ove godine u Centru za obuku CEDIS-a

Udruženje nastavnika elektrotehnike Crne Gore (UNE-CG) sa Crnogorskim elektrodistributivnim sistemom (CEDIS) organizovaće 20. novembra drugo takmičenje učenika crnogorskih srednjih stručnih škola iz oblasti elektrotehnike „ENERGIJA U ŽICI“ koje će se ovog puta održati u u Centru za obuku CEDIS-a u Podgorici.

Na takmičenju će učestvovati učenici drugog i trećeg razreda onih škola koje u svom profilu imaju zanimanja iz oblasti elektrotehnike. Poziv je upućen srednjim stručnim školama iz Tivta, Nikšića, Berana, Pljevalja, Rožaja, Bijelog Polja i Podgorice.

“Energija u žici”, kao dobar primjer produktivnog funkcionisnja privrede i obraznog sektora, prerasta u tradicionalno takmičenje na kojem naši srednjoskolci imaju priliku da pokažu stečena znanja i vještine iz oblasti elektrotehnike kroz teorijski i praktični rad. Prošlogodišnje takmičenje je pokazalo da smo započeli projekat koji je značajan za obrazovno - vaspitane ustanove, učenike, ali i CEDIS. Naime, na ovaj način želimo da uvežemo obrazovne institucije u kojima se stiču znanja i vještine za zanimanjima koja su Crnogorskom elektrodistributivnom sistemu potrebna za obavljanje osnovne djelatnosti.

S obzirom da će se takmičenje održati ove godine u našem Centru za obuku, učenici će imati priliku da se i neposredno upoznaju sa osnovnom djeljnošću jedinog operatora distributivnog sistema u državi - istakla je Marija Jovović, šefica Službe za korporativne komunikacije CEDIS-a.

Škole do 10. oktobra mogu da prijave po jedan tim od tri člana, a za pobjednike takmičenja obezbijeđene su i vrijedne novčane nagrade.

Za osvojeno prvo mjesto nagrada za tim iznosiće 750 eura, za drugo mjesto 600 eura i treće mjesto 450 eura. Takođe je obezbijeđena nagrada za mentore pobjedničkih ekipa, kao i za najbolju školu, a to je lap top. Od ove godine biće uvedena i specijalna nagrada za najboljeg pojedinca koja će iznositi 250 eura. CEDIS i UNECG će formirati žiri koji će ocjenjivati teorijski i praktični dio rada i proglasiti najbolju školu.

Podrška OŠ "Oktoih" pred početak školske godine

Dobar primjer društvene odgovornosti

Crnogorski elektrodistributivni sistem je Osnovnoj školi „Oktoih“ pred početak školske godine donirao novčana sredstva u iznosu od 2.500 eura koja je ova vaspitno obrazovna ustanova upotrijebila za adaptaciju školskih prostorija. Direktorica Mirjana Radulović, zahvalila se na ne-sebičnoj pomoći i razumijevanju koje CEDIS pokazuje u saradnji sa JU OŠ „Oktoih“ i dodala da je izuzetno važno njegovati atmosferu u kojoj vodeće crnogorske kompanije imaju volju da doprinose unapređivanju uslova u kojima borave naša djeca. - Vaša prepoznatljivost kada su u pitanju humanost i dobra djela nije izostala ni ovom prilikom na čemu smo vam neizmjereno zahvalni. Kao rukovodilac ove vaspitno obrazovne ustanove, jako sam zadovoljna i srećna što smo svi zajedno sa novih 300 kvadrata granitnih pločica u hodnicima, ambijent učinili ljepšim, urednijim i bezbjednijim za boravak naše djece u školi – istakla je Radulović. Ovom donacijom CEDIS je još jednom potvrdio da uspostavljena praksa pružanja pomoći obrazovno-vaspitim ustanovama nije kratkoročni zamah, već naprotiv, dugoročna orijentacija kompanije koja je u oblasti društve-

ne odgovornosti prepoznala obrazovanje kao nezaobilazan segment koji treba podupirati. - Saradnja CEDIS-a sa obrazovno-vaspitim ustanovama već je postala prepoznatljiva u javnoj sferi. Upravo je to dodatni motiv da nastavimo više i bolje, jer nije na odmet ponoviti da su djeca neprocjenjivi potencijal našeg društva. Ovo je simboličan poklon JU OŠ „Oktoih“ pred početak školske godine, uz obećanje da smo tek na početku duge i uspješne saradnje – istakla je Marija Jovović, šefica Službe za korporativne komunikacije u CEDIS-u. CEDIS je, da podsjetimo, od osnivanja pokrenuo niz projekata podrške obrazovnom sistemu. Donirana su značajna sredstva Gimnaziji „Slobodan Škerović“, JU OŠ „Njegoš“ iz Spuža, JU OŠ „Vuko Jovović“ u Danilovgradu, JPU „Zagorka Ivanović“ sa Cetinja, kao i deset računara za crnogorske predškolske ustanove. Naša kompanija je pokrenula i prvo takmičenje učenika crnogorskih srednjih stručnih škola iz oblasti elektrotehnike „ENERGIJA U ŽICI“. Dvije godine zaredom dodjeljuje nam se nagrada Unije poslodavaca Crne Gore, kao priznanje za podršku značajnom broju projekata iz oblasti zdravlja, obrazovanja, kulture i brige za zaposlene.

